Ruth, Week 4: What did they do wrong? / Villainizing Orpah

R' Mordechai Torczyner – torczyner@torontotorah.com

Option 2: Abandoning the Nation (continued)

1. Midrash, Ruth Rabbah (Lerner edition) 1:4

אלימלך היה מגדולי הדור ומפרנסי את הצבור, וכיון שבאו שני רעבון אמר, עכשיו כל ישראל מסובבין על פתחי, זה בא בקופתו וזה בא בקפיפו. מה עשה? עמד וברח לו מפניה', הה"ד וילך איש [מבית לחם יהודה].

Elimelech was among the giants of the generation, supporters of the community. When the years of famine came, he said, "Now all Israel will come around to my doors, one with his box and one with his basket." What did he do? He stood up and fled from before them, as it says, "And a man went [from Beit Lechem of Judah]."

2. Talmud, Bava Batra 91b

חס ושלום, שאפי' מצאו סובין לא יצאו! ואלא מפני מה נענשו? שהיה להן לבקש רחמים על דורם ולא בקשו שנאמר "בזעקך יצילוך קבוציך. (ישעי' נז:יג)"

Gd forbid, if they had even found bran they would not have left! Then why were they punished? They should have prayed for their generation, and they did not, as in Isaiah 57:13, "When you cry out [for your community], your community will save you."

3. Midrash, Ruth Rabbah (Lerner edition) 2:5

"אפרתים" ר' יהושע בן לוי אמר, פלטונא. ר' מנחמא אמר, יוגיטסטטי.

ד"א אפרתים א"ר פנחס, מאותה עטרה שנתעטר אפרים מיעקב אבינו בשעת פטירתו מן העולם. אמר לו, "אפרים בני, ראש השבט, ראש הישיבה, המעולה והמשובח בבני יהא נקרא על שמך." 'בן תוחו בן צוף אפרתי' (ש"א א:א), 'ודוד בן איש אפרתי' (שם יז:יב), ו'ירבעם בן נבט אפרתי' (מ"א יא:כו)...

"Ephratim" – Rabbi Yehoshua ben Levi said: Palace-dwellers. Rabbi Menachema said: Nobles.

Alternatively, "Ephratim" – Rabbi Pinchas said: From the same crown which Ephraim was crowned with by Yaakov when he passed away. He said: My son, Ephraim, head of the tribe, head of the yeshiva, the greatest and best of my children shall be named for you. As in "Son of Tochu, son of Tzuf, Ephrati." "And David was the son of an Ephrati." "Yeravam son of Nevat Ephrati."

Option 3: Marrying Non-Jewish Women

4. Intermarriage with Canaanites

Shemot 34:16, Devarim 7:1-4

5. Talmud, Avodah Zarah 36b

בנותיהן דאורייתא היא, דכתיב 'לא תתחתן בם'! דאורייתא ז' אומות, אבל שאר עובדי כוכבים לא, ואתו אינהו וגזור אפילו דשאר עובדי כוכבים. ולר"ש בן יוחי דאמר 'כי יסיר את בנך מאחרי' לרבות כל המסירות, מאי איכא למימר? אלא דאורייתא אישות דרך חתנות, ואתו אינהו גזור אפילו דרך זנות...

Their daughters are subject to a biblical prohibition, "You shall not marry among them!" The biblical prohibition is for the seven [Canaanite] nations, but not other nations, and the rabbis prohibited even other nations. And per Rabbi Shimon bar Yochai who said that "He will cause your sin to stray from Me" includes all who cause straying, what could [be the rabbinic prohibition]? Rather, the biblical prohibition is against the manner of marriage, and the rabbis prohibited even in the manner of znut...

6. Malachi 2:10-16

7. Intermarriage with non-Canaanites

- https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/878944/
- https://www.yutorah.org/lectures/lecture.cfm/879635/
- 8. The marriages (4:10, 1:2, 1:4)
  - First: Kilyon married Orpah
  - Second: Machlon married Ruth

9. Chronicles I 4:21-22 (tr. JPS 1985, c/o sefaria.org)

בְּנֵי שֵׁלָה בֶן יְהוּדָה: עֵר אֲבִי לַכָה, וְלַעְדָּה אֲבִי מָרֵשָׁה, וּמִשְׁפְּחוֹת בֵּית עֲבֹדַת הַבֵּץ לְבֵית אַשְׁבַּעֵ: וְיוֹקִים, וְאַנְשֵׁי כֹזַבָא, וְיוֹאָשׁ וְשָׂרָף אֲשֶׁר בָּעֲלוּ לִמוֹאָב, וְיַשְׁבִי לַחֶם, וְהַדְּבַרִים עַתִּיקִים:

The sons of Shelah son of Judah: Er father of Lecah, Laadah father of Mareshah, and the families of the linen factory at Beth-ashbea; and Jokim, and the men of Cozeba and Joash, and Saraph, who married into Moab and Jashubi Lehem (the records are ancient).

10. Talmud, Bava Batra 91b

כתיב "מחלון וכליון" וכתיב "יואש ושרף"! רב ושמואל, חד אמר מחלון וכליון שמן ולמה נקרא שמן "יואש ושרף"? 'יואש' שנתיאשו מן הגאולה, 'שרף' שנתחייבו שריפה למקום. וחד אמר יואש ושרף שמן, ולמה נקרא שמן "מחלון וכליון"? 'מחלון' שעשו גופן חולין, ו'כליון' שנתחייבו כליה למקום.

It is written as "Machlon and Kilyon" and it is written as "Yoash and Saraf"! Rav and Shemuel [debated]. One said: Their names were Machlon and Kilyon, and why were they called Yoash and Saraf? "Yoash" because they abandoned hope of redemption, "Saraf" because they were religiously liable for burning. And one said: Their names were Yoash and Saraf, and why were they called Machlon and Kilyon? "Machlon" for making their bodies mundane, and "Kilyon" because they were religiously liable for destruction.

11. Malbim to Ruth 1:4

ומבאר שהיה שם האחת ערפה ושם השנית רות מב' טעמים: א] שכליון האח הצעיר הקדים ויקח את ערפה והתחיל בעברה שזה מורה על מעוט המוסר של האחים שהצעיר נשא לפני הבכור ושהאח הגדול לא מיחה בידו, ב] שאם היה מחלון הנושא ראשונה היה קצת למוד זכות על שניהם, על מחלון שהכיר בצדקת רות כמו שהוכיח סופה על תחלתה, ועל כליון שחשב שגם הוא ימצא אשה טובה כמו אחיו, אבל האמת היה בהפך שכליון הקדים לישא את ערפה המרשעת, אחיו השני היה לו להכיר איך נכשל האח הצעיר באשה רעה והוסיף פשע.

It explained that one was named Orpah and the second was named Ruth, for two reasons: (1) Kilyon, the younger brother, went first and took Orpah and began the sin, demonstrating that the brothers lacked refinement. The younger married before the firstborn, and the older brother did not protest. (2) If Machlon had married first, there would have been some basis for justification for both of them – Machlon recognizing Ruth's righteousness as she demonstrated in the end, and Kilyon thought he would also find a good wife, as his brother had. But in truth, it was the opposite; Kilyon married wicked Orpah first, and the second brother should have recognized how his younger brother had stumbled with a bad woman, and [instead] he added wickedness.

12. Prof. Feivel Meltzer, Daat Mikra to Ruth 1:2

בפרוש שמות אלה יש להבדיל בין ראשיתם וסופם. בראשיתם לא היתה להם משמעות מחלה וכליון. מצאנו את השם מחלה גם אצל בנות צלפחד ומצאנו כמה אנשים שנקראו בשם מחלי. ומצאנו כמה נשים בשם מחלת ומצאנו שמות מקומות מחולה ואבל מחולה... יתכן שיש להם קשר ללשון "מחול". אך יתכן שעיקר משמעות השם הוא מתוק, כהוראת השורש חל"ו בערבית, והוא דומה למשמעות שם אמו – ושמי

אף בשם כליון אין לראות בראשיתו את המושג כליה. בשורש כל"ה אפשר היה לשמוע בלשון המקרא את המובנים של השלמה ומלאות כשם שאנו שומעים ביחס לגמר בנין בית המקדש: "כלה הבית לכל דבריו"...

In explaining these names, one should distinguish between their origin and their end. In their origin, they did not mean illness and destruction. We have seen the name "Machlah" with the daughters of Tzelofchad as well, and we have found numerous men named "Machlat". And we have found numerous women named "Machlat", and we have found places named "Mecholah" and "Avel Mecholah"... They may be connected to the expression "machol" [dancing, or a tambourine - MT]. But it is possible that the main meaning of the name is "sweet", as is indicated by the root *chet-lamed-vay* in Arabic. This would resemble the meaning of their mother's name, "Naomi" [pleasant - MT].

In the name "Kilyon", too, one should not see the concept of destruction in its origin. In the root *kaf-lamed-hei* one can hear, in the language of Scripture, the meanings of "completion" and "fullness", as we hear regarding the completion of the construction of Beit haMikdash: "The house was completed [*kalah*] in of its ways."

13. Talmud, Yevamot 47b

"ואין מרבים עליו ואין מדקדקים עליו" - אמר רבי אלעזר: מאי קראה? דכתיב "ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה, ותחדל לדבר אליה." אמרה לה: אסיר לן תחום שבת! "באשר תלכי אלך." אסיר לן יחוד! "באשר תליני אלין." מפקדינן שש מאות וי"ג מצות! "עמך עמי." אסיר לן עבודת כוכבים! "ואלקיך אלקי." ארבע מיתות נמסרו לב"ד! "באשר תמותי אמות." ב' קברים נמסרו לב"ד! "ושם אקבר." מיד "ותרא כי מחאמצה היא וגו'."

"And we do not heap upon him and we are not precise with him" – Rabbi Elazar said: What is the textual basis for this? It says, "And she saw that [Ruth] was persisting in going with her, and she stopped speaking to her." She said to her:

- Techum Shabbat is prohibited for us! "Where you go, I shall go."
- Yichud is prohibited to us! "Where you lie down, I shall lie down."
- We are commanded in 613 mitzvot! "Your nation is my nation."
- Idolatry is prohibited to us! "And your Gd is my Gd."
- Rabbinical courts are empowered for four types of death penalty! "Where you die, I shall die."
- Rabbinical courts administer two cemeteries [for those who are executed]! "And there I shall be buried."

Immediately, "And she saw that [Ruth] was persisting, etc."

14. Midrash Tanchuma, Behar 3 (Warsaw edition)

"וימת אלימלך איש נעמי" ולא היה לבניו ללמוד מאביה' לחזור לא"י? ומה עשו? אף הם נשאו להם נשים מואביו', שלא הטבילו אותם ולא גיירו אותו.

"And Elimelech, husband of Naomi, died" – Shouldn't his sons have learned from their father to return to Israel? And what did they do? They even married Moabite women, without immersion and converting them.

15. Malbim to Ruth 1:4

והנה הבנים הוסיפו לחטוא במה שנשאו נשים מואביות שלא גיירו אותן כמ"ש במדרש, ועז"א "שם האחת ערפה," כי בגירותן היו משנים את שם הקודם והם נשארו בשמם. [והגם שרות לא שנו שמה גם אחר שנתגיירה, עז"א בברכות (דף ט') "מאי 'רות'? שיצא ממנה דוד שריוהו להקב"ה בשירות ותשבחות," שהקושיא "מאי רות" היינו למה לא שנו שם גיותה.] וגם זה מבואר מלשון "וישאו," שעל לקיחה בקדושין כדת בא לשון 'לקיחה', ולשון 'וישאו' בא לרוב בנשואין של נשים נכריות בכל ספר עזרא ונחמיה...

The children added sin in marrying Moabite women, for they did not convert them, as stated in Midrash. Thus it said, "The name of the one was Orpah," for on conversion they would have changed their former names, but they remained with their names. [Granted that Ruth did not change her name even after converting, Berachot 9 says about this, "What is the meaning of 'Ruth'? David emerged from her, who satisfied Gd with songs and praises." The question of "What is the meaning of 'Ruth'" is why they didn't change her non-Jewish name.] This is also made clear in the language of "Vayisu," for marriage with halachic kiddushin is called 'lekichah', and 'vayisu' is mostly used for marriage of foreign women in all of Ezra and Nechemiah...

16. Ramban to Bereishit 38:8

וחכמי ישראל הקדמונים מדעתם הענין הנכבד הזה, הנהיגו לפנים בישראל לעשות המעשה הזה בכל יורשי הנחלה, באותם שלא יהיה בהם איסור השאר, וקראו אותו "גאולה", וזהו ענין בועז וטעם נעמי והשכנות. והמשכיל יבין:

And the early sages of Israel, knowing this great matter, established the practice early in Israel to perform this with all heirs for whom there was no prohibited relationship. They called it *geulah*. This is what Boaz did, and the reason for Naomi and the neighbours. And one with insight will understand.

17. Ibn Ezra to Ruth 1:2

ולא יתכן שיקחה מחלון וכליון אלו הנשים עד שנתגיירו, והעד "אל עמה ואל אלהיה [חול]."

And it is not possible that Machlon and Kilyon married these women before they converted, as testified by "to her nation and to her god."

Option 4: Marrying Moabite Women

18. Midrash, Ruth Rabbah 2:9

תני בשם ר' מאיר: לא גיירום ולא הטבילו אותם ולא היתה הלכה להתחדש, ולא היו נענשין עליהם – "עמוני ולא עמונית מואבי ולא מוארית."

It was taught in the name of Rabbi Meir: They did not convert them and they did not immerse them and there was no halachah to be taught newly, and they were not punished for them: "Amoni, not Amonit; Moavi, not Moavit."

19. Talmud, Nazir 23a

ת"ר "'אישה הפרם וד' יסלח לה' - באשה שהפר לה בעלה והיא לא ידעה הכתוב מדבר, שהיא צריכה כפרה וסליחה! וכשהיה מגיע ר"ע אצל פסוק זה היה בוכה: ומה מי שנתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר טלה טעון כפרה וסליחה, המתכוון לעלות בידו בשר חזיר ועלה בידו בשר חזיר על אחת כמה וכמה!"

Our sages taught: "'Her husband annulled them, and Gd will forgive her" – The text speaks of a woman whose husband nullified for her, without her knowledge, and [yet] she needs atonement and forgiveness! And when Rabbi Akiva arrived at this verse he would cry: Someone who intended to take pork, and instead lamb came to hand, still needs atonement and forgiveness! How much more so one who intended to eat pork, and pork came to hand!

20. Three tales of three families

Why villainize Orpah?

21. Talmud, Sotah 42b

כתיב "הרפה" וכתיב "ערפה" - רב ושמואל, חד אמר 'הרפה' שמה, ולמה נקרא שמה 'ערפה'?... וחד אמר 'ערפה' שמה, ולמה נקרא שמה 'ויפלו הרפה בגת וישבי בנוב. "ויפלו הרפה בגת וישבי בנוב. "ויפלו ביד דוד וביד עבדיו" - מאי נינהו? אמר רב חסדא סף ומדון גלית וישבי בנוב. "ויפלו ביד בני הדבוקה. ביד דוד וביד עבדיו" דכתיב "ותשק ערפה לחמותה, ורות דבקה בה." אמר רבי יצחק אמר הקב"ה יבואו בני הנשוקה ויפלו ביד בני הדבוקה. "דער רבא: בשכר ארבע דמעות שהורידה ערפה על חמותה, זכתה ויצאו ממנה ארבעה גבורים, שנאמר "ותשאנה קולן ותבכינה עוד." וtis written "Harafah" and it is written "Orpah" – Rav and Shemuel, one said her name was Harafah, and why was she called Orpah?... "And one said her name was Orpah, and why was she called Harafah?... "And these four were born to Harafah in Gat, and they fell into the hand of David and into the hand of his servants. (Shemuel II 21:22)" Who were they? Rav Chisda said: Saf, Madon, Goliath and Yishbi b'Nov. "And they fell into the hand of David and into the hand of his servants" for it is written, "And Orpah kissed her mother-in-law, and Ruth clung to her." Rabbi Yitzchak said: Gd said: Let the descendants of the kissed one fall into the hand of the descendants of the clinging one. Rava said: As a reward for the four tears Orpah cried for her mother-in-law, she merited and four warriors came from her, as it says, "And they raised their voices and they cried further."

22. Shemuel II 21:15-22 (tr. JPS 1985, c/o sefaria.org)

After this, fighting broke out again with the Philistines, at Gob; that was when Sibbecai the Hushathite killed Saph, a descendant of the Raphah.

Again there was fighting with the Philistines at Gob; and Elhanan son of Jaareoregim the Bethlehemite killed Goliath the Gittite, whose spear had a shaft like a weaver's bar.

Once again there was fighting, at Gath. There was a giant of a man, who had six fingers on each hand and six toes on each foot, twenty-four in all; he too was descended from the Raphah. When he taunted Israel, Jonathan, the son of David's brother Shimei, killed him. Those four were descended from the Raphah in Gath, and they fell by the hands of David and his men.